

Dette eksemplar bedes tilbakelevert Stortingets kontor når saken er behandlet av Stortinget.

4

Innst. S. B.

Innstilling fra utenriks- og konstitusjonskomiteen angående statstilskudd til de norske selfangeres konsesjonsavgift til Sovjet-Samveldet for tillatelse til å drive selfangst i Kvitesjøen.

(St. prp. nr. 38, 1937.)

Til Stortinget.

I St. prp. nr. 38, 1937 foreslår regjeringen, at Handelsdepartementet bemyndiges til å bruke inntil kr. 32 000 (av konto Tilfeldige utgifter i almindelighet) som tilskudd til norske selfangeres konsesjonsavgift til Sovjet-Samveldet for tillatelse til å drive selfangst i Kvitesjøen.

Ved Stortingets enstemmige vedtak i hemmelig møte den 19 mars 1936 fikk Handelsdepartementet etter enstemmig innstilling fra utenriks- og konstitusjonskomiteen (Innst. S. E. — hemmelig) bemyndigelse til å anvende inntil kr. 48 000 i samme øiemed. Det medgikk imidlertid kun kr. 37 294,90. Foranledningen til den kgl. proposisjon i saken såvel ifjor som i år er at det i Kvitesjøen i de siste årene har vært usedvanlig dårlige is- og fangstforhold med slett utbytte. For å kunne fangste innenfor en grense av 12 nautiske mil fra en tenkt grunnlinje fra Sviatoi-noss til Kanin-noss (i Kvitsjø-halsen), uten risiko for oppbringelse av de norske skutene av Sovjet-Samveldet, har man siden 1923 truffet den ordning at Sovjet-Samveldet utsteder tillatelse til fangst i dette område mot erleggelse til det av en bestemt avgift pr. tonn. Det omhandlede område er et gammelt fangstområde for norske selfangere og Norge protesterte i note av 21 mars 1922 mot Sovjet-Samveldets dekret av 24 mai 1921, hvorved Samveldet påstod enerett for fangst og fiske innenfor de angitte grenser.

Inntil ifjor evnet de norske selfangere selv å erlegge de pålagte avgifter. Men ekstraordinært vanskelige isforhold har medført at fangstutbyttet gjennomgående har vært elendig de siste årene, likesom forlisprocenten er blitt uhyggelig stor. Ifjor gikk således 8 konsesjonsfangere med en samlet tonnasje av 334 til bunns som følge av is-skruing, og i år er — på det tidspunkt denne innstilling avgis — 1 konsesjonshaver fra

Tromsø skrudd ned, mens flere fartøier er i fare.

Hvis staten under de foreliggende forhold ikke skulde ville gi tilskudd til konsesjonsavgiften må det befryktes at den norske selfangst i Kvitesjøen vil bli en saga blott, såfremt ikke staten vil gå inn for en hevdelse av sitt tidligere tilkjennegitte standpunkt at det vesentlige av det heromhandlede område ikke er undergitt Sovjet-Samveldets enerett til fangst og fiske. Man vil under enhver omstendighet risikere oppbringelser av norske fartøier som forsøkte fangst innenfor området med derav følgende forviklinger.

Det opplyses i proposisjonen at såvel handelsråden for de øst-europeiske land som selfangstkommisjonen og fiskeridirektøren har anbefalt at støtten gis på samme måte som i 1936, etter forslag utarbeidet av handelsråd S. Johannessen.

Det er i 1937 utferdiget leidebrev for 21 fartøier, tilsammen 1 135 netto reg. tonn mot i 1936 37 fartøier og 1 872 tonn.

Efter opplysninger til komiteens ordfører har de interesserte gått ut fra at statens tilskudd også i år vilde bli gitt. I motsatt fald vilde antagelig deltagelsen i Kvitesjøen i år blitt helt minimal.

De hittil foreliggende opplysninger angående fangstforholdene i Kvitesjøen i år synes å tyde på en helt mislykket sesong.

Man henviser i så henseende til skrivelse fra Selfangstkommisjonen av 8 mars 1937 som medfølger innstillingen som trykt bilag.

Komiteen finner under de foreliggende omstendigheter enstemmig å burde slutte sig til proposisjonen.

Enkelte av komiteens medlemmer finner dog å burde uttale at staten vanskelig for fremtiden, slik som forholdene synes å arte sig, kan fortsette med disse tilskudd.

I henhold til det anførte og under hen-

visning til forelegget innstilles til Stortinget å fatte følgende

beslutning:

Regjeringen bemyndiges til å anvende av bevilgningen til Tilfeldige utgifter i almindelighet inntil kr. 32 000 som tilskudd til den konsesjonsavgift norske selfangere vil ha å betale til Sovjet-Samveldet for tillatelse til

å drive selfangst i Kvitesjøen i 1937, — i det vesentlige overensstemmende med hvad der er anført i Handelsdepartementets innstilling i saken.

Oslo i utenriks- og konstitusjonskomiteen
den 11 mars 1937.

C. J. Hambro,
formann.

T. Anderssen-Rysst,
ordfører og sekretær.

Bilag.

Skrivelse fra Selfangstkommisjonen til Handelsdepartementet av 8 mars 1937.

Aftenposten for 5 mars inneholder en melding fra Tromsø om at Kvitsjøfangsten har slått fullstendig feil og at de fleste skutene allerede er på vei ut av isen.

I den anledning holdtes idag en konferanse i Handelsdepartementet hvor foruten Selfangstkommisjonens medlemmer også deltok formannen i Alesunds Rederiforenings Selfangergruppe, skibsreder Elling Aarseth. Denne opplyste at ifølge de meldinger som foreligger fra de konsesjonsdeltagende Mørefartøier er isforholdene i Kvitsjøhalsen (konsesjonsområdet) i år ytterst slette, nærmest sørpe-is som er ugunstig for fangst. Innenfor konsesjonslinjen var isforholdene bedre og de russiske isbrytere var i fangst. Mørefartøiene vilde se tiden an til den 10 mars, og hvis forholdene da ikke bedret sig, vilde de gå til Vesterisen for å delta i ungefangsten der, — den begynner den 20 mars. Herr Aarseth antok at nogenlunde det samme vilde bli tilfelle også for de større Nord-Norske fartøiers vedkommende. Man kunde antagelig regne med at ca. halvparten av konsesjonsfartøiene vilde forlate Kvitsjøhalsen. De vilde heller ikke komme tilbake til gammelselfangsten der i april—mai (av hensyn til assurantetillegget og fordi de senere års erfaringer hadde vist at slike dårlige isforhold under ungsselfangsten også betinger dårlige fangstforhold under gammelselfangsten).

Man drøftet spørsmålet om å lette statens garantiansvar for konsesjonsavgiften ved å inndra leidebrevne for de fartøier som nu forlater Kvitsjøen uten å ha vært i fangst og remittere dem til Sovjet-Samveldet med anmodning om fritagelse for avgift — før denne forfaller til betaling den 15 april. Det blev imidlertid ytret sterke betenkeligheter herimot, først og fremst av den grunn at dette kunde benyttes som påskudd fra Sovjet-

Samveldets side for å bringe hele konsesjonsordningen til ophør.

Kommisjonen har i et senere møte idag på nytt drøftet situasjonen. Den er kommet til det resultat at den for inneværende år avtalte konsesjonsordning med Sovjet-Samveldet og den foreslåtte garantiordning bør opprettholdes og at det av hensyn til de foranførte betenkeligheter nu ikke bør gjøres noget forsøk på å bli fritatt for konsesjonsavgiften for de fartøier som nu forlater Kvitsjøen.

Videre bør anføres at det varme Golfstørm-vannlag i år har en stor utbredelse som har hindret isdannelse i den ytre del av Kvitsjøen — passende som yngleplass for Grønlandsselen. Det samme har vært tilfelle også tidligere og det synes å være en viss periodisitet i de gode og dårlige is-perioder, som faller sammen med gode og dårlige fangstperioder. I 1920 hadde vi i Kvitsjøen og Østerisen en fangst av over 150 tusen sel, i 1921 knapt det halve antall, så steg fangsten jevnt i en rekke år, kulminerte i 1926 med en fangst av henimot 350 tusen, avtok derefter i noen år, var i 1929 under 100 tusen, steg på ny til 150 tusen i 1930, og for øieblikket befinner vi oss i en «bølgedal» som efter de foreliggende iakttagelser utvilsomt skyldes periodisk vanskelige isforhold og ikke nogen katastrofal tilbakegang i bestanden. Når disse isforhold endres, vil formentlig fangsten komme op igjen, og det så meget mere som selbestanden har vært lite beskattet i de siste dårlige is-år.

Vi vil på nytt gjøre oppmerksom på at opprettholdelsen av fangstretten i Kvitsjøen må ansees for å være av vital betydning for vår ishavsnaering, idet Vesterisen alene neppe vil gi lønnende fangst for hele vår selfangstflåte.